

Modernioji XX a. antrosios pusės literatūra. Marius Katiliškis

Mariaus Katiliškio kūryba.

Pažymėkite taisyklingą veiksmažodžio formą.

Marius Katiliškis tęsia Vinco Krėvės, Vaižganto tradiciją – nepriklausomos Lietuvos kaimą jis tautos išlikimo galimybes sieja su žemdirbių kultūra.

- ☐ vaizdavęs
- ☐ vaizduodamas
- ☐ rodant
- ☐ vaizduojant

Žmogaus ir gamtos ryšys Mariaus Katiliškio romane „Miškais ateina ruduo“.

Rimvydas Šilbajoris, kalbėdamas apie romaną „Miškais ateina ruduo“, teigė: „Žmogus pradeda keisti gamtą ir pats tada neišvengiamai keičiasi, dažniausiai rieda žemyn, menkėja, kol jį ištinka tragedija...“

Kuris iš šių lietuvių rašytojų išreiškė panašų požiūrį į žmogaus ir gamtos ryšį?

- ☐ Kristijonas Donelaitis
- ☐ Henrikas Radauskas
- ☐ Antanas Baranauskas
- ☐ Maironis
- ☐ Vaižgantas

Mariaus Katiliškio romano „Miškais ateina ruduo“ veikėjai.

Kas lemia dramatišką Tiliaus likimą romane „Miškais ateina ruduo“?

- ☐ Tilius priklauso nuo prigimties, nepajėgia įveikti aistros Monikai.
- ☐ Tiliui trūksta išsilavinimo, todėl jis lieka dirbti pas Doveiką.
- ☐ Tilių Virsnėse sulaiko meilė Agnei, nenoras atitrūkti nuo gerai pažįstamos žemdirbio būties.
- ☐ Tilius trokšta išeiti iš kaimo, bet laukia, delsia, neapsisprendžia, pasiduoda aplinkybėms.
- ☐ Po tėvo mirties Tilius negali išeiti iš Virsnių, turi padėti motinai ir broliui.

Mariaus Katiliškio romano „Miškais ateina ruduo“ moterys.

Perskaitykite romano ištrauką ir pažymėkite teiginį, išreiškiantį jos pagrindinę mintį.

„Agnė jau priklausė praeičiai, anai tolimai ir skurdžiai patyrimų. Ji juk tebebuvo toks pat vaikas ir savo širdį statė vėjui ir jo pagairėje žarstė save taip pat negudriai kaip ir visi, nežinantieji ir pasikliaunantieji neaiškia, bet tuo pačiu didele ir šventa laimės samprata.

[...] O Monika žinojo, ką daro ir ko jai reikia. Ji atėjo subrendusi ir pasiruošusi. [...] Ji sugebėjo tai išreikšti lūpomis, įtikinti akimis. Vylingais stangraus kūno judesiais. Ji buvo moteris, ir iš tokių, kurias galima palyginti su užvilkinu pavasariu, su pavėlavusiu augliumi, kurio alkiui ir rajumui nėra vardo ir panašumo aplinkoje.“

- ☐ Monika, senio Doveikos žmona, suvilioja Tilių iš nuobodulio ir šis pamiršta vaikišką Agnė.
- ☐ Agnė, naivi, nepatyrusi, tikinti meile ir pasauliu, patrauklesnė Tiliui nei nieko nepaisanti, savanaudiška, agresyvi Monika Doveikienė.
- ☐ Ir Agnė, ir Monika trokšta Tiliaus meilės, bet jų jausmams nelemta sulaukti atsako.
- ☐ Tilius išsižada jaunos, tyros, romantiškos Agnės, priklausiusios jam be jokio išskičiavimo, užvaldytas aistros labiau patyrusiai ir subrendusiai Monikai, ir pasiduoda prigimties jėgoms, kurių nepajėgia kontroliuoti.

Mariaus Katiliškio veikėjai.

Nutempkite korteles su trūkstamais žodžiais į tinkamas vietas. Pastaba: žodžių duota daugiau.

Marius Katiliškis – ryškiausias kaimo [] atstovas. Jo veikėjai – savo [] jėgų aukos, jie leidžiasi [] nešami pasroviui. Nė vienas romano veikėjas neina į atvirą [] su kitais, išskyrus Doveiką. Tilius, Agnė ir Monika neturi [], stojančių prieš jų siekius. [] konfliktas kyla iš [] žiūrint į ateitį. Romanas pilnas [] norų, tylaus pykčio.

Psichologinis	romantiškų	draugystę	būties	likimo	realizmo	prigimties	bejėgiškumo
modernizmo	stiprybės	neišsipildžiusių	konfliktą	priešų			

Mariaus Katiliškio kūrybos tragizmas.

Kas lemia Mariaus Katiliškio kūrybos tragizmą? Pažymėkite.

- ☐ Negalėjimas prisitaikyti prie totalitarinės sistemos, rasti beprasmybėje prasmę.
- ☐ Patriarchalinės kaimo kultūros žlugimas moderniaisiais laikais.
- ☐ Suvokimas, kad lietuviškoji savimonė naujajame pasaulyje suyra.
- ☐ Gyvenimo absurdo suvokimas, tragiška XX a. vidurio žmogaus patirtis.
- ☐ Archajinės pasaulėjautos žmogaus konfliktas su istoriniu laiku.

Tiliaus paveikslas.

Jrašykite praleistas raides.

Sen [] jai kartai kalendorinė darbų s [] ka ritmingai s [] kdavosi amžinu ratu ir nekėlė problem [], žemė buvo vis [] ko pagrindas. Tilius „ner [] mą nešėsi glėb []“ – nebenori dirbti tėvo žemės, ją perleidž [] jaun [] sniam broliui ir taip nutraukia paveldėj [] mo tradiciją. Žadėj [] s su vyrais eiti kasti saus [] nimo kanalo, vis dėlto lieka juodadarbiu vienk [] myje. Dv [] jojančio, nepatenkinto ir nerim [] stingo Tiliaus paveikslas – k [] ntančio laiko ženklas. Katiliškis sant [] riai psychologizuoja Tiliaus [] arakterį – rodomi jo išgyv [] nimai apm [] stant savo situaciją, band [] mas įsis [] moninti ner [] tingumo priež [] stis, ž [] nojimas, kad reikia palikti Doveikos ūkį, negalėjimas a [] iplėšti nuo Monikos. Dėl nuolatinio blašk [] mosi ir skaudaus m [] slumo Tiliaus lemtis atrodo dar tragišk [] snė.

Svarbiausia romano kompozicinė ašis.

Kodėl miško vaizdus Mariaus Katiliškio romane galima laikyti svarbiausia kompozicine ašimi? Pažymėkite.

- ☐ Daug dėmesio skiriama miškų gaisrams.
- ☐ Virsnių kaimo gyvenimas vyksta miškų apsuptyje.
- ☐ Miškai minimi pavadinime.
- ☐ Miško naikinimo etapai siejami su veikėjų likimais.

Mariaus Katiliškio kūryba išeivijos rašytojo Antano Škėmos kūryba.

Kuo skiriasi Mariaus Katiliškio kūryba nuo kito išeivijos rašytojo Antano Škėmos kūrybos? Pažymėkite.

- ☐ Katiliškis kuria naują kalbą, sudėtingas sąmonės vaizdavimo formas.
- ☐ Katiliškio vaizduojamas pasaulis racialesnis, jis bėga į atminties atkurtą senąją tikrovę.
- ☐ Katiliškis nemaištauja nei prieš Dievą, nei prieš visuomenę, neieško atramos filosofijoje.
- ☐ Katiliškio veikėjai neina iš proto, jie tyliai kenčia.
- ☐ Katiliškis atkuria tai, ką patyrė ir pajuto gyvendamas Amerikos didmiestyje.

Antaną Škėmą ir Marius Katiliškis.

Kas sieja išeivijos rašytojus Antaną Škėmą ir Marių Katiliškį? Pažymėkite.

- ☐ Abu ieško būdų pabėgti nuo tikrovės.
- ☐ Pasaulį mato destruktivų, bėga į vaizduotės pasaulį.
- ☐ Abu ieško atramos, vaizduodami atmintyje gyvą senąjį kaimą.
- ☐ Nepritampa prie naujos aplinkos, neįsilieja į amerikietiškojį „lydymo katilą“.
- ☐ Abu filosofškai įprasmina dramatiškų patyrimų epopėją.